

რედაქცია: სოლოლოკზე, ბალის ქუჩაზე, მ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. მარჯვნივ მცხოვრებთათვის: ВЪ Типографіи. Въ редакціи газ. „Дробица“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—5 მან., სამის თვის—3 მან., ერთის თვისა—1 მან.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

დროება

ყოველ დღე ორნახათს გარდა

ფასი განსხვავების: დღიური ფასი—1 კაპ.; მთლიანი წლის ფასი—8 კაპ.; ნახევარწლიანი ფასი—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდო გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ამ 1879 წელს გაზეთი

„დროება“

გამოვა მუდამ დღე და იმავე მიმართულებითა და პროგრამით, როგორც აქამდინ გამოდიოდა.

ხელის-მოწერა

მთელი წლის მიიღება რედაქციაში, ბალის ქუჩაზე მ. შადინოვის სახლში, № 33.

შალაქს გარეშე მცხოვრებთა გაზეთი ამ აღრესით უნდა დაიბარონ: ВЪ Типографіи. Въ редакціи газетъ „Дробица“.

გაზეთის ფასი

- მთელის წლისა — — 8 მან.
- მქესის თვისა — — 5 მან.
- სამის თვისა — — 3 „
- ერთის თვისა — — 1 „

მხოლოდ ამ ვადებით შეიძლება გაზეთის დაბარება.

უფლი გაზეთის დაბარებისათვის უნდა იქმნეს რედაქციაში წარმოდგენილი.

ტელეგრაფები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის საგანტოსი)

კამერბურლი, 10 იანვარს. „მმართველნი“

ფელტონი

კითხვა—მიგება

პითხვა

ჩემს ძარღვებში სისხლი ჰბრუნავს პირპირი შეკაზმული; ხან ჯოჯოხეთს, ხან სამოთხეს წამ-და-უწუმ იცვლის გული.

ზოგჯერ ჩემს ბედს არ ვინ ღირსა, ზოგჯერ ვრჩები შესაბრალო; ხან კოლო ვარ სისუსტითა, ხან გულში მაქვს ლომის ძალი.

მს შარბათი, მე რომა ვსომ, ხან მწარეა და ხან ტკბილი, და არ ვიცი—რა ვარჩიო მე: სიცოცხლე, თუ სიკვდილი?

პასუხი

მთუ მიგ შენის გრძობის ცვლისა ბრალი იყო ტურფა ქალი, ტკბილ შარბათსა დაწაფე, მწარეს აარიდე თვალი!

ლომის მოამბეში დაბეჭდილია ცერემონიალი ზელოკი კნენის ანასტასია მიხაილის ასულის ქორწინებისა, რომელიც იქნება იანვრის 12 ს.

პარიში, 10 იანვარს. ნაციონალური ძრების უკიდურეს მარცხენა მხრის დეპუტატებმა შეიტანეს პალატაში წინადადება, რომელსაც ბევრი სხვა რესპუბლიკური პარტიის დეპუტატებიც მიეხმონ და რომელიც მდგომარეობს იმაში, რომ პოლიტიკურ დანაშაულებებს (კოპუნარებს) ყველას არული პატიობა მიენიჭოს. ამგვარსავე წინადადებას შეიტანს აგრეთვე სენატშიაც მიქტორ ჰიუგო.

ბელგრადი, 9 იანვარს. ათი დღის ბაასის შემდეგ სკუპსჩინამ (სერბიის პარლამენტმა) დაამტკიცა მთელი სახელმწიფო შემოსავალ-გასავლის ანგარიში; გამოაკლო მხოლოდ ძილიონ-ნახევარი თრანკი სამხედრო ხარჯილამ. სკუპსჩინამ უარ-ჰყო რამდენიმე ახალი კანონი გარდასახადის მოძატების თაობაზედ; რომლის გამოც თინანსის მინისტრმა იოვანოვიჩმა შეიტანა თხოვნა თანამდებობიდან განთავისუფლებისა, მაგრამ კაროლმა ეს თხოვნა არ მიიღო.

კამერბურლი, 10 იანვარს. გაზეთმა „Недѣля“-ამ მიიღო მესამე გაფრთხი-

სადაც ვარდი აკოკრდება, იქ ეკალიც ხომ იჩენს პირს; მაგრამ ბრძენი მხოლოდ ვარდს ჰკრეფს, მკალზედ კი არ ახვეს ცხვირს.

შალიც ვარდის ჯაგი არის: მკალთან აქვს ყვავილები... და ორში ერთი აირჩიო;— თვითონ ჯავს თავს რათ ევლები? აკაკი

როგორი ალზღვა გვეჭირება ჩვენ? (შუბღენი ჩვენ მშობლებს) (გარკელება)

მაშ რა გვინდა და როგორ უშველოთ ჩვენს თავს?

ზნეობითი ცხოვრები აღამიანისა წარმოვიდგენს ჩვენ განუწყვეტლივ ბრძოლას თავის საკუთარ ინტერესებთან, გონების წინააღმდეგ მსჯელობასთან, ამაო მორწმუნებებთან, მრავალ კერძო თუ საზოგადო მანვე ჩვეულებებთან და სხვ. ამიტომ მიზნათ ზნეობითი ალზღვის ყველაზე პირველათ უნდა იყოს, რომ ჩაუნგრეთ და დაეამკვიდროთ მოზარდ-

ლებს (პრედოსტრევენე) და სამის თვით შეაჩერეს.

საქართველო

აქტიონური საადგილ-მაგულო ბანკი

ჩვენ მკითხველს ეხსოვება, რომ ამას წინათ „დროებაში“ იყო ორიოდ სიტყვა მოხ ენებულო იმ აქციონურ საადგილ-მაგულო ბანკის პროექტზედ, რომელიც თ. ნ. მინგრელსკიმ და ინჟინერმა პალაშკოვსკიმ წარუდგინეს აქაურ უმაღლეს მთავრობას დასამტკიცებლად და რომელიც ამ მთავრობამ არ დაამტკიცა.

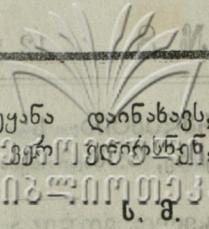
შეაძლებელია, რომ ეს პროექტი, აქ ჩვენში დაწუნებული, პეტერბურღში მიიღონ და დაამტკიცონ; ამ შემთხვევაში ჩვენ გაგვიჩნდება ახალი ბანკი, რომლის მსგავსი ჯერ ჩვენს ქვეყანაში არ არსებობს. ამიტომაც ურიგო არ იქნება, რომ ამ საგანზე ორიოდ სიტყვა ვსთქვათ.

როგორც ყველა აქციონური საზოგადოებისა, აგრეთვე აქციონური ბანკის თავნი-ფული შესდგება იმ ფულებიდან, რომელიც მსურველთ შეაქვთ ამ ბანკის დასაარსებლად. პირ-და-პირი მიზანი ბანკისა არის მოგება. რამდენათ უფრო

თაობაში განსაკუთრებით ის თვისებანი, რომელიც მომავალ ბრძოლით სავეცხოვრებაში საჭირონი იქმნებინან, რათა იგინი ყოველი ამით ენერგიულათ წინააღმდეგენ განსაცდელს და დაბრკოლებას კეთილისადმი მისაღწევლათ, იმ განსაცდელს, რომელმაც თვითონ იგინიც შეიძლება თან ჩაიტანოს.

რომ კაცს შეეძლოს გამარჯვებით და დაუღალავათ ბრძოლა საკუთარ ეგოიზმთან, რომ მას შეეძლოს დახმოს თავისში მიღრეკილება პირადულ ინტერესებთან, ამისათვის საჭიროა ავღზ რღოთ მასში ის მაღალი სული, რომელიც ზიზლით უყურებს ყველა წვრილმან პირადულ ინტერესებს და ანგარიშებს. ნუ ეგონება მკითხველს, რომ ჩვენ ამით სრულიად უარსა ვყოფდეთ პირადული ინტერესებისათვის ბრძოლას, მეცოდინეობას. პირ-იქით: ყოველი აწინდელი ქართველის ვალია იცოდეს წესიერი ცხოვრების შეძენა (რასაკვირველია, სამართალიანი გზით).

შემდეგ მაღალი ზნეობის მოთხოვნილებების წინააღმდეგ მრავალჯერ მოქმედობენ მძლავრი ავტორიტეტები, გა-

მომეტებულს დაეიდნდს (სარგებელს) მიიღებენ ამ ბანკის დამაარსებლები და საზოგადოთ იმაში რაიმე მონაწილეობის მიმღებნი, იმდენათ ამ ბანკის საქმე უკეთ მიდის და იმდენათ ბანკის წევრები უფრო კმაყოფილნი არიან.

საეჭოო აქციონური ბანკი ამ გვარად უგვრავილს ფულს (ანუ ფულის წარმომადგენელს თავის სარგებლიან ბილეთებს, აქციებს) ასესხებს უბრალო ვექსილით, თავდებობით, საქონლის და სხვ. გირაოთი. საადგილ-მამულო აქციონური ბანკი კი მხოლოთ ადგილ-მამულო და საზოგადოთ უძრავი ქონების გირაოთი.

შოველი ბანკი ცდილობს, რომ სხვებს გადააჭარბოს, რომ სხვებზე უფრო მომეტებული გაასესხოს, რომ ამ ნაირად სხვებზე უფრო მომეტებული სარგებლობა შეიძინოს.

ამასვე ეცდება, რასაკვირველია, მომავალი საადგილ-მამულო აქციონური ბანკი, რომლის დაარსებასაც აპირებენ ოფილისში მთელი ქვეკასისათვის. ის ეცდება, რომ ოფილისისა და ქუთაისის საადგილ-მამულო ბანკებზე უფრო ადვილის პირობებით გაასესხოს ფულები, უფრო გაუადვილოს მსურველს ფულების აღება, უფრო ნაკლების წვალებითა და დავი-დარაბით გასცეს სესხი და უფრო ნაკლების სარგებლითაც.

ამას გარდა ხსენებულს ბანკში ჩართულია კიდევ ერთი მუხლი, რომელიც, უეჭველია, იმის ოპერაციებს დიდ გავრცელებას მისცემს და დიდს სარგებლობასაც მოუტანს.

მხოლოთ თავის წევრების კრძოლ სარგებლობას გამოეყიდება, ყოველ ღონისძიებას იხმარს, რომ ამ „გამოსყიდვის ოპერაციისა“ და სესხას გაადვილების შემწეობით გადააჭარბოს ჩვენს თავად-

ახნაურთა საადგილ-მამულო ბანკებს და მთელი ჩვენი მხრის საადგილ-მამულო კრედიტის საქმე ჩაიგდოს ხელში.

მაგრამ კრედიტის საქმეს ვინ დასდევს! უბედურება ის იქნება, რომ ამ მომავალ ბანკმა ჩვენი ადგილ-მამულები ჩაიგდოს ხელში...

ამიტომაც ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ამ ახალი ბანკის დაარსება დაფიქრებს ოფილისისა და ქუთაისის ბანკების გამგებლებს და მთელ ჩვენ საზოგადოებასაც. თუ გვინდა, რომ იმ ბანკმა ჩვენი საადგილ-მამულო კრედიტი, თვით ჩვენი ადგილ-მამულები და მიწა-წყალი არ ჩაიგდოს ხელში, თუ გვინდა, რომ იმან ჩვენი ბანკები არ ჩაყლაპოს, არ მოკლას, ჩვენც ისეთი ცვლილებანი უნდა მოვახდინოთ ჩვენს საადგილ-მამულო ბანკების პროექტში, რომ ამ ჩვენ ბანკებს იმასთან კონკურენცია, იმის წინ გადადგომა, იმის დაპარცხება შეეძლოს. უნდა შეუშუსბუქოთ მსურველთ სესხის აღების საშუალება, უნდა შეუშუსბუქოთ იმათ განსაკუთრებით სარგებლისა და თავნის გადახდის ღონისძიება და სხვ. კიდევ უკეთესი იქნება, რომ ჩვენმა ბანკებმა იკისრონ „გამოსყიდვის ოპერაციის“ წაყვანა...

მართის სიტყვით, აქაც ის ჭეშმარიტი ღონისძიება გამოდგება, რაც მუდამ გამოსადგვია ხოლმე ადამიანის ცხოვრებაში: „მტრის წინააღმდეგ იმისივე იარაღი უნდა იხმაროვო!“

ამ ბრძოლაში ჩვენს ბანკებს ის უპირატესობა ექნება, რომ ჩვენი საზოგადოება ამ თავის ბანკებს თანაუგრძნობს, რადგან ამათი მიზანი უფრო კეთილ-შობილურია, არანგარული, არა კრძოლ პირების სარგებლობა, არამედ მთელი ჩვენი მხრის სიკეთე. მაგრამ ამ საზოგადოების თანაგრძნობას მალე დაკარგვენ

ლენა ჩვენი მეგობრებისა, მტრებისა, საზოგადო უმეცრება, ცრუმორწმუნოებანი და სხვა მრავალი.

რომ ახალგაზღობა იმედით ებრძოდეს ყველა ამ დაბრკოლებებს, კეთილისაღმი მისაღწევლათ, საჭიროა პატარაობითვე გაგხსნათ მასში ის თვით-მომქმედი ძალა, ის ძლიერი, თავისუფალი და მტკიცე ხასიათი, რომელმაც ასე დაუღალავად იცის გამარჯვებითი ბრძოლა!

ზოგიერთ პირებს უყვართ, მიაქციონ ხოლმე ახალგაზღობის ყურადღება იმ მრავალ სიკეთეზე და ჯილდოზე, რომელნიც მითომ ყოველთვის მოჰსდევენ კეთილ ზნეობას; მაგრამ დიდი გამჭრიახობა არ უნდა, რომ ცხადათ დავინახოთ მათი შეცდომილება: ცხოვრებაში, თვითონ ახალგაზდა არა-გოთხელ გამოჰქმნის მუხლი არის „გამოსყიდვის ოპერაცია“, რომელიც იმაში მდგომარეობს, რომ ბანკი ასესხებს ფულს ისეთ გლახებს, რომელნიც მოისურვებენ თავიანთ ძველის მებატონესაგან მამული შეისყიდონ, და ამ სესხის გირაოდ აიღებს ამ გამოსყიდულსავე მამულს.

უეჭველია, რომ ეს ბანკი, რომელიც

სცდის, რომ ჭეშმარიტათ ზნეობით ცხოვრებას მრავალჯერ თავისათვის სიკეთე კი არა, ბოროტება მოჰსდევს. არა: ჩვენ უნდა ავლხარდოთ იმ გვარი ზნეობითი ახალგაზღობანი, რომელნიც ემსახურებიან ჭეშმარიტებას მხოლოდ იმისთვის, რომ იგი ჭეშმარიტებაა, თუმცა ამ სამსახურისათვის მათ მოუხდეს ათასი ჭირის ატანა, თუნდა თვით სიცოცხლის შეწირვაც! მხოლოდ მაშინ და მაშინ, როდესაც ჩვენ კარგათ ჩავაგონებთ და ღრმათ ჩაუნერგავთ ჩვენ მოზარდ-ახალგაზღობას ამ გვარ ზნეობას, ვამბობ, მხოლოდ მაშინ დაგვებადებინ ჩვენ საყოველთაოთ იგინი, რომელნიც თავიანთ ზნეობით მოქმედებაში და ცხოვრებაში გარდამეტებულათ არ გამოუდგებიან პირადულ ინტერესებს და ყოველთვის მზათ იქნებიან ჯეროვანი პასუხი გაჰსცენ ყველა საზოგადო სენს და ბოროტებას და ამასთან ჯეროვანი ზომებიც მიიღონ მათი ძირიანათ ამოგლეჯისათვის...

ახლა, როდესაც ჩვენ რამოდენათმე გამოვხატეთ ჩვენი საზოგადო ზნეობითი მხარე, ცხოვრება და ამასთან ჩვენი აღზღის მიზანიც, გადვიდეთ იმაზე—თუ რო-

ჩვენი ბანკები, თუ ქვეყანა დარჩნახეს, რომ იმ სარგებლობას ვერც შეიძლება, რასაც მოელოდნენ... **გიორგი თევზაძე**

დღიური

* * ჩვენ გვითხრეს, რომ თითქმის ყველა ქუთაისელებს, რომელთაც თავიანთ უძრავი ქონება იქაურ საადგილ-მამულო ბანკში ჰქონიათ დაგირავებული, ეს გირაო პრიკაზში გადაუტანიათ, რადგან პრიკაზიდან სესხის აღება უფრო სასარგებლოდ დაუწახავთ, ვინემ ხსენებული ბანკიდან.

თუ ეს ამბავი მართალია, ესეც კიდევ ერთი დამტკიცება იქნება ზემომოყვანილის მოწინავე სტატიის სიტყვებისა, რომ ჩვენი საადგილ-მამულო ბანკების წესდებით შეცვლა ეჭირება...

* * ჩვენი ოფიციალური გაზეთის „დაკავის“ უკანასკნელს ნომრებში იბეჭდება ფრიალ საინტერესო სტატია—მგზავრის შენიშვნები „მათუმიდამ ართენამდინ“, რომლიდან მოგვეყავს შემდეგი საყურადღებო ადგილი:

„მომეტებული ნაწილი მათუმის მაზრის მცხოვრებლებისა: მოზულეთლები, აჭარლები და შავშეთლები ქართულად ლაპარაკობენ. ჩოროხის ხეობაში თუქცა უფრო ქართულს ლაპარაკობენ, მაგრამ აქ ეს ენა გაფუჭებულია და ზოგან თათრულიც შემოსულა ხმარებაში.

რადგან რუსული ენა აქ, რასაკვირველია, ჩვენ არ გამოგვადგება, ამის გამო მთავრობამ ხალხთან საქმის დაჭერის დროს, უეჭველია, ან ქართულს ენას უნდა მიმართოს, ან თათრულს. საცა ხალხს თათრული არ ესმის, იქ, რასაკვირველია, ქართულს ენას მიმართავენ; მაგრამ საცა თათრული იცის ხალხმა,

გორა და რა გზით წავიყვანოთ ჩვენი მოზარდი თაობის ზნეობითი აღზდა.

ბევრნი ფიქრობენ და ამტკიცებენ კიდევ, რომ თუ კაცი გაღსნილია გონებით, ჭკუით, ის ზნეობითაც მაღალი და წმინდა იქნებაო. ეს ჰაზრი ახალი არ არის: ჯერ კიდევ სოკრათი ამბობდა, რომ ცოდნა სიქველე არისო. მკვი არ არის, რომ გონებითი გაღსნა ძლიერი სახსარია ადამიანში ზნეობითი მხრის გაღსნისათვის, დამკვიდრებისათვის და მოხმარებისათვის; მაგრამ, რომ მითომ ეს უკანასკნელი იყვეს შემდეგი პირველისა, ეს შეუძლებელია. მაგალითებისათვის შორს ნუ წავალთ: ისტორია მოგვითხრობს, რომ სენეკა, რომაელების უპირატესი მწერალი ზნეობაზე, იყო საშინელი მოქრთამეო და ნერონიც მან აღზარდაო. მითონ რომაელების დიდებულმა ორატორმა სიცერონმა, რომელმაც ასე კარგათ და მჭევრ-მეტყველურათ აღწერა ყოველი სიქველე და კათილი, შეიძინა მრავალი ქონება და არა ძალიან პატიოსანი სახსრებითა, და მრავალი ამისთანა მაგალითებია ჩვენი ყოველდღიური ცხოვრებიდან...

ასეა ამ ქვეყანაზე! ზნეობა არ არის

იქაც კი, ჩემის ჰაზრით, მთავრობამ ოფიციალურ ენად ქართული უნდა იხმაროს.

„მართული ენა აქაურს ხალხს უფრო იმიტომ დაევიწყდა, რომ მსმალოს ჩინოვნიკები ხალხთან მუდამ თათრულად ლაპარაკობდნენ, თათრულს ენაზე ჰქონდათ ყოველი საქმის წარმოება და ქართულს კი სწავრავდნენ. მაშა სადამე, თუ ჩვენი მთავრობა ქართულს შემოიღებს ხმარებაში, ხალხიც უცრო თამამად ილაპარაკებს ამ ენაზე, ისინიც კი გაიხსავებენ, რომელთაც ცოტათი დაევიწყებული აქვთ და თათრულს კი მიატრევენ.“

„და ამას დიდი მნიშვნელობა ექნება: მართული ენის გახსენება განაახლებს, განაცხოველებს აქაურს ხალხში იმ შთამომავლობით, გვარ-ტომობით კავშირს, რომელიც ძველადგან არსებობდა ამათსა და საქართველოს შორის.“

„მე არ ვამბობ, რომ ქართული ენა ძალად შემოიღონ აქ ხმარებაში; ძალაობა საჭირო არ არის; მე ვამბობ მხოლოდ იმას, რომ როცა ადმინისტრაციის პირებს, უფროსებს, ჩინოვნიკებს საჭიროება ექნებათ, რომ რაიმე აუხსნან ან გამოუცხადონ ხალხს სიტყვიერად ანუ წერილით, ეს მოახდინონ ქართულს ენაზე და არა სხვაზე.“

„არ უნდა გავიგეოროთ ის შეცდომა, რომელიც მოგვივიდა 1829 წელს ახალციხის მაზრის შემოერთების დროს: მაშინ ჩვენ დაგვაფიქვდა, ან იქნება არც კი ვიცოდით, რომ აქაური ხალხი გამაჰმადიანებული ქართველები იყვნენ, და შემოსვლისა-თანავე ყოველი საქმე და მიწერ-მოწერა ხალხთან თათრულს ენაზე გაემართეთ. აქედამ წარმოსდგა ის, რომ ხალხმა სრულებით დაივიწყა ქართული და ახლა მუდამ, როცა ომია, შიშში ვართ ამ სრულიად გათათრებულ ჩვენი მოსამზღვრე ხალხისგან...“

„ატყვილებლად საჭიროა, რომ აქ რაც შეიძლება მალე გაიმართოს სახალხო

შკოლები და, რაღა თქმა უნდა, რომ ამ შკოლებში სწავლა ქართულს ენაზედ უნდა იყოს...“

* * * რაჭილამ გვეწერს, რომ იქაურ ხალხს ძალიან უძნელდება ბილეთების აღება, რომ შურან ბილეთის ბლანკში ხშირად მამასახლისები გლეხებისაგან მანეთ-ნახევარს და მეტსაც იღებენო და სხვ.

(საჭიროდ ვრაცნთ ამ ამბის მომწერს ვაუწყოთ, რომ იმის უფრო ვრცელი შენიშვნა ამ საგანზე ჩვენ არ მიგვიღია. მაშასადამე ავტორის ეჭვი, რომ იქნება ეს შენიშვნა აქვე, ფაქტში გაჰქარაო, შესაძლებელია საფუძვლიანი იყოს).

* * * ჩვენ მივიღეთ ლაგოდხილამ, გაზეთში დასაბეჭდათ, შემდეგი შენიშვნა, რომელიც ცხადთ გვინახავს ჩვენი პოდრიადნიკების ხასიათსა და ოინებს:

„შარშან ზაფხულს ერთმა პოდრიადნიკმა ალა იჯარით ლაგოდხის სახელმწიფო შენობების (ყაზარების) გადაკეთება; პირობის ძალით, გადასაკეთებლად ახალი მასალა უნდა ეხმარა. მაგრამ პოდრიადნიკის ამხანაგმა იყიდა ძველი სახელმწიფო შენობა და ამ შენობის ძველი მასალა (ტყე და ლურსმანი) პოდრიადნიკმა მოახმარა თავის საქმეს. მართი ნაწილი ამ ხის მასალისა იმან წაიღო ღედოფლის-წყაროზე, სადაც ამ გვარზე იჯარა ჰქონდა აღებული.“

„ამბობენ ამას გარდა, ვითომც იმ ლაზარეთში, რომელიც უნდა გაეკეთებინა ამავე მეჯარადრეს, დანიშნულზე ნაკლები ფეხები გააკეთაო და ამის მაგიერად მომეტებული ფანჯრები გამოიყვანაო ანგარიშშიო! თითოეან ამ ლაზარეთის სახურავი ერთ-რიგი კრამიტით არის დახურული და არა ორ-რიგით, როგორც პირობა იყო; დარჩენილი კრამიტი კი მეჯარადრეს ერთი ადგილობრივი მცხოვრებისათვის მიუყიდნია და ამის თაობაზედ სიღნაღის სულში რაღაც საჩივარიც ატყდაო...“

კლებელი და არც ის სიყვარული, რომელიც ჰხედავს ბავშვში მხოლოდ საკუთარ კეთილ-მყოფელს; არამედ ის სიყვარული, რომელიც სავსეა გონებით და აღჭურვილია სურვილით, რათა ბავშვიდგან აღიზარდოს იმ გვარი შეილი, როგორიც ამ ქამად ეჭირება ჩვენსა ხალხსა, ჩვენსა ქვეყანას.

რამდენი დედები არიან ჩვენში, რომელნიც მხოლოდ ცრუ-თავ-მოყვარეობის დასაკმაყოფილებლათ ზრდიან თავიანთ შეილებს სათამაშოთ და არა თუ მხოლოდ თვითონ დროს იკლებენ ამით, არამედ სხვასაც ასიამოვნებენ: ვის არ უნახავს, როგორა მრავალჯერ მშობლები უჩვენებენ თავიანთ მეზობლებს და ნათესავებს, თუ როგორ მშვენიერად კითხულობენ, ანუ ზეპირად გარდმოჰყვებიან რომელიმე ლექსს მათი შეილები, ანუ როგორ მშვენიერად „ტანციობენ“, ანუ როგორ მშვენიერად ლაპარაკობენ თუ მღერაინ რუსულად და სხვ. მოველი ეს ათჯერ და ასჯერ უფრო მადნებელია ჩვენი ზოგიერთი შკოლების ოფიც

უსხო ქვეყნები

ინგლისი და ავღანო

ინდოეთის ვიცე-კოროლისაგან მიხსულა ინგლისში ამბავი, რომ შირ-ალის შემდეგ ძაბულში დარჩენილი ავღანის ემირი იაკუბ-ხანიც აპირებს ძაბულიდამ გაქცევას რუსეთში, რადგან ცხადთ ჰხედავს, რომ ის ვერ დაიცავს ავღანს ინგლისელებისაგანაო.

— ბაზეთს „მოლოსში“ დაბეჭდილია ტაშკერტიდამ მიღებული ამბავი, რომ ოსურქისტანის ლენერალ-ლუბერნატორმა ლენ. პაუჭმანმა მოიპატოჟა ავღანის ემირი შირ-ალი ტაშკენტში და მომავალი თებერვლის 5-ს მოელოან იმას აქაო.

საზრანგბითი

ამ დღეებში ჩვენს გაზეთში იყო დაბეჭდილი „ხალხთა-შორის ტელეგრაფის საგენტოს“ დებემა, რომელიც გვაცნობებდა, რომ საფრანგეთის სენატის თავსმჯდომარედ (პრეზიდენტთ) არჩეული არის სენატორი მარტელიო. მარტელიო რესპუბლიკელი სინატორების კანდიდატი ყოფილა; მონარხილებს კი თავის კანდიდატათ ისევე აღიინდელი პრეზიდენტი ოლდფრე-პაიე წამოუყენებიათ, მაგრამ მარტელს თითქმის ერთი-ორად იმაზე მომეტებული თეთრი კენჭი მიუღია.

ნაციონალურ კრებას კი თავის პრეზიდენტად ამოურჩევია იავე ძველი პრეზიდენტი თავის სიმტკიცითა და პატიოსნებით გამოჩენილი რესპუბლიკელი ბრევი, რომელსაც 299 ამომრჩეველისაგან 290 თეთრი კენჭი მიუღია.

— პარიკის გაზეთებში იწერებიან, საფრანგეთის მთავრობას განზრახვა აქვს, რომ სრული პატიობა გამოუცხადოს 2,000 პირს, რომელთაც ჰომუნის არეულობაში მონაწილეობა მიიღეს.

პირ-და-პირი შედეგი გონებითი განხილობისა და მეცნიერებისა, და მხოლოდ მრავალი ჭკუა და განუსაზღვრელი ცოდნა საქმარისი არ არის ზნეობითი ხასიათის დასამყარებლათ ადამიანში. აქ საჭიროა პირ-და-პირა ცდა ამ ზნეობის საფუძველის დამყარებისათვის ადამიანში, რომელიც (ეს ცდა) მართლაც და უნდა იყოს უპირველეს მიზნათ ჩვენი მოზარდი თაობის ზნეობით აღზდაში.

დიდი ხანია ვინმემ სთქვა, რომ ზნეობითი აღზდის მიზანი ის არის, რათა გავლნათ ეს ზნეობითი მხარე, გამოვიხმოთ იგი კეთილ მოქმედებაზე, დაუმონავოთ მას (ზნეობას) მთელი ადამიანის სიცოცხლე და მოქმედება.

უპირველესი იარაღი ამ ზნეობითი მხრის გამოღვიძებისათვის, გაღსნისთვის და წარმატებისათვის არის ჯალაბობა, სახლობა, სადაც ხელმწიფობს და სუნთქავს მშობლიური სიყვარული; მაგრამ არა ის ბრმა სიყვარული, რომელიც თავის მიზნათა სდებს, რომ ბავშვი იყოს ყოველის მხრით ნეტარი, რამეს მოუ-

ციალურს ეკვამენიებზე. ამ ჩვენი უგუნური ყოფაქცევით ჩვენ ვლსნით და ვენერგავთ ბავშვებში ეგოიზმსა, შურსა სულელურ მედიდურობას (თავ-მომწონობას), ლიზლობას, კოპწიობას და სხვას, ასეთი მეცადინეობით, მითომ ყველა აქ ჩამოთვლილი თვისებანი იყენენ უპირველესნი ღირსებანი ადამიანის ხასიათისა.

პრიან იმისთანა მშობლებიც, რომელნიც დასაკმაყოფილებლათ საკუთარის თავმომწონეობისა არა ჰზოგავენ თვისი შეილების ნიჭსა, კაცობრიულ მის დანიშნულებასა და ზრდიან მათ მხოლოდ თავიანთის, ე. ი. ასწავლიან და უნერგავენ მხოლოდ იმას, რითაც შეიძლება გამოიჩინონ თავი, ერთი სიტყვით ზრდიან იმ მასალით, რომელიც სხვას ათქმევინებს მათზე ამასა და ამასა, ალაპარაკებს აგრე და აგრე, რომელიც არ აფიქრებინებს სხვას მათზე ამასა და ამასა და სხვ.

(შამდეგი იქნება)

ოსმალეთი

მრთს მენის გაზეთში იწერებინ, რადგან ვადაწყვეტილია: რომ ამ ერთის კვირის განმავლობაში რუსეთსა და ოსმალეთს შუა საბოლოო მორიგება მოხდება, ამას გამო ოსმალეთის სამხედრო მინისტერს ოსმან-ფაშასა და ოენ. ტოტლებენს მოლაპარაკება აქეთ ახლა კომანდოში იმის თაობაზე—თუ როგორ, რა წასით უნდა გავიდნენ რუსის ჯარები აღრიანობლიდამ და საზოგადოთ ბოლოგარიდამ და რა წესით უნდა დაიჭიროს ეს ადგილები ისევ ოსმალეთმა.

— მეორეს მხრით იწერებინ, რომ ჩერნოგორიასა და ოსმალეთს შუაშე მალე სრული თანხმობა ჩამოვარდება. ოსმალეთის მთავრობა ჰპირდება ჩერნოგორიას, რომ სამის კვირის განმავლობაში დაუთმობს იმას პოდგორიცას და სპუშას; ჩერნოგორიამაც თავის მხრით უნდა დაუბრუნოს ოსმალეთს ყველა ის ადგილები, რომელშიაც ამ წამად იმის ჯარები არიან ჩაყენებულნი.

განცხადებანი

გვაქვს პატევი გამოუცხადოთ მუთაისის გუბერნიის მოვაჭრებს, რომელთაგანც აშტელი ხანიც გვექონდა ყველასაგან მონდობილება და ჩვენის მხრით ყველანი კმაყოფილი არიან, რომ გავზაფნა შოთ-თფილისის რკინის გზიდან გატანილი საქონელის 5 ცალზედ ნაკლები 10 კაპ., 5 ცალზედ მეტი, ვიდრე 50 ცალამდინ 7 1/2 კაპევიკი. თუ წერილი ცალი, ვგრეთვე რკინა და ამგვარი რამეა, ფუთზედ 1 კაპ. მგრეთვე მაშინიდან გამოგზაფნა ქალაქში.

სასყიდელი და გასასყიდი ყოველივე გაიგზაფნება, მხოლოდ თუმანზედ 2 1/2 კაპ. კამისია იქმნება ჩვენი. იმედი გვაქვს ყოველივე საქვე შევასრულოთ რიგინათ

და ამით დავიმსახუროთ მუთაისის გუბერნიის ვაჭართ ყურადღება.

ქანტორა იმყოფება თფილისში შორხმაზის ქარვასლაში.

ბ. თ. რატიანი და პ. ი. ჩიქოანი (3—2)

დაიხვება და ისჯიდება სამართავლოს კალენდარი

ფასი 20 კაპევიკი

შედგენილი ი. ლიძისაგან და გამოცემული მ. ხელაძისაგან.

თფილისში, ყველა წიგნების მაღაზიაში. ბორში: ძამოვეის მაღაზიაში. მუთაისში: ძ. ძესხის წიგნის მაღაზიაში და ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში. შოთში: მლისბარ ბაბალოვთან, ოსურგეთში, ბრიჯოლ ჯინჭარაძის მაღაზიაში.

ვინც 100 ეგზ. ერთათ გაიწერს, იმას ეგზემპლიარი 15 კაპევიკათ დაეთმობათ.

ისჯიდება უ. ჩაკვიანის წიგნის მაღაზიაში

დაიხვება და ისჯიდება ბ. თუთაყვის სამ-მოქმედებანი კომედია; „რძალი, გული და მამუნიკაბი“—თფილისში: ბრიჭუროვის, მართანოვის და ჩარკვიანის წიგნის მაღაზიაში,

ვლადიკავკასს: ბიორგი ბარათოვთან, ბორში: ზაქარია ღონდაროვთან, ცხინვალში: თ. მანო ოქტაქოვთან, საქაშეთს: თ. ნიკო ღიასამესწისნ მრჯვრის ხევს: მასწავლებელ მოსენათაძესთან, მუთაისს: ძ. მესხის წიგნის მაღაზიაში და ღ. ბოკერიასთან, სამტრედიას: იორდანე სიხარულიძესთან, შოთში, მლიზბარ ბაბალოვთან.

ამავე პირებთან ისჯიდება ამავე თუთაყვის მეორე კომედია.— „სოლი ვინტირო, თუ ვული?“

ვართანოვის წიგნის მაღაზიაში ისჯიდება... დედა-მანა, ანუ ანბანი და პირველი საკითხავი წიგნი, სახალხო შკოლებში სახმარებელი, შედგენილი ი. ბოგებაშვილისაგან, მეორე შესწორებული გამოცემა. ფასი ექვსი შაური, ყდაში გადაკრული ცხრა შაური. თუ რომელიმე შკოლა იყიდის ერთათ ოც-და-ათ ეგზემპლიარსა, ან რომელიმე კერძო პირი ასსა, ეგზემპლიარი დაეთმობა უყდო ხუთ შაურათ, ყდიანი ორ აბაზათა.

გუნების კარი, ანუ საკითხავი წიგნი, დაბალ კლასებში სახმარებელი, მესამე გამოცემა, შეესებული და შემკული სურათებით და საქართველოს კარტით; ფასი ხუთმეტი შაური. ეგზემპლიარი დაეთმობა თოთხმეტ შაურათ, ვინც ერთათ იყიდის თხუთმეტ ეგზემპლიარსა,—ცამეტ შაურათ, ვინც ერთათ წაიღებს ოც-და-ათ ეგზემპლიარსა და სამ აბაზათ ასი ეგზემპლიარის ერთათ მყიდველსა. ისაც მსურს ყდაში გადაკრული მაილოს, უნდა ამ ფასს დაუმატოს სამი შაური.

საყმაწვილო კონა პირველ დაწყებითი მოთხრობებისა ბუნების მეცნიერებიდგან, გამოცემა პირველი, ფასი იქვსი შაური.

პატარა ბიბლიოთეკა, პირველი წიგნი, შეიცავს სამს საყმაწვილო მოთხრობასა; ფასი ორი შაური

სქვე ისჯიდება ყველა ქართული და რუსული სახელმძღვანელო წიგნები.

რბ. გზა.	დია.	საღა.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მანკაპ.	გაზანდა	მანკაპ.	თფილისის სამკურნალო.
თფილისი..	9 21	5 18	მ.კაპ.	მ.კაპ.	ოსმალეთის მთავრობის მიერ	4	ინვარს.		მრეწველთა მადანზე, წინამძღვაროვის სახლებში.
მცხეთა..	10 11	6 27	68	38	დავით აღმაშენებლის ხეობის ყველა		ფქვ. თეთ. ბანჯრსა, ფთ.	175	აგამყოფებს მიიღებენ ყოველს დღე დღის 9 საათიდან 1-მდინ.
ბორი..	11 58	9 43	240	133	ქალაქებში.	50	შველი წყველი	140	ოსმალეთის: მერმევი და ბაბალოვთან: მინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
ხაშური..	1 29	11 57	392	218	როსტოვი, მდებსა, მოსკოვი	2	ჭერი ფუთი	130	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
სურამი..	1 44		442	246	პეტერბურგს, მარბაგს	2	ბაბა მრეწვისა, ფუთი	720	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
შვირილი..	5 49		581	323	ოსმალეთში, შვეიცრიაში	3	ამერიკიკი, ფუთი	850	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
რიონი..	6 54		675	375	იტალიაში და საფრანგეთში	350	ბაპენტალი ბ. მბა ფუთი	11	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
სამტრედიო..	7 51		773	429	ინგლისში	375	მატყელი თუშური ფუთი	730	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
ახალ-სენაკი	8 43		857	476			— მარაქამისა ფუთი	460	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
შოთი..	9 50		975	542			აბრეშუმი ნუხური სტ.	210	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
შოთი..	9	3			ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარეთ, მუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდიდს, დასახლ. ორშ. და ხუთშ. ოსურგ.—პარასკ. და ორშ. ძახელს—სამშ. და შაბ. ბ) მუთაისიდან: თფილისისა და შოთისკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. ოსურგ. გეტს—ორშ. და პარასკ.		მონი, ფუთი	530	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
ახალ-სენაკი	10 14		118	6	წიგნის გაგზაფნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		მონის სახთელი ფუთი	760	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
სამტრედიო	11	5	2	6	ლა წიგნისა	4	სტეფანის სახთელი ფთ.	13	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
რიონი..	12 13		3	169	და პეტროპოლისის	4	სტეფანის სახთელი ფთ.	90	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
შვირილი..	1 18	ლაშე	392	221	წიგნის გაგზაფნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		სტეფანის სახთელი ფთ.	90	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
სურამი..	5 12		110	533	ლა წიგნისა	4	სტეფანის სახთელი ფთ.	480	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
ხაშური..	5 39		137	584	და პეტროპოლისის	4	სტეფანის სახთელი ფთ.	820	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
ბორი..	7	5	4	87	და პეტროპოლისის	4	ფხვნილი ფუთი	640	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
მცხეთა..	8 50		659	98	და პეტროპოლისის	4	შავა გრგვლი, გირვ.	70	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
თფილისი..	9 31		756	975	და პეტროპოლისის (ს.მე მისხალი)	8	ჭეთი ქუჩუჯუთისა ფუთი	1280	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.
							მამაბაქო, საშულო ფთ.	670	სამშობათს: მერმევი—შინაგ. ავთა, შიუჩა-რონიც—საჯარო ექიმი და საშვილოსნოს დაზარალებული.